

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Signed By: Oude Kotte, G.E. (Gido) <gido.oudekotte@aalsmeer.nl>
02/11/2023 20:06:29 CET
ID: ba42d6e3-d24d-4112-b467-3a41114b8228
Auth: Scribble

Signed By: Simonse, P. (Petra) <petra.simonse@aalsmeer.nl>
02/11/2023 16:47:07 CET
ID: ba42d6e3-d24d-4112-b467-3a41114b8228
Auth: Scribble

Zaaknummer:

Voorstel van: college van burgemeester en wethouders

Behandelend ambtenaar:

E.L. Freerkstra (Concerncontroller)
06-43238608
eelke.freerkstra@aalsmeer.nl
Directie

Datum: 24 oktober 2023

Portefeuillehouder: wethouder ing. S.A.S.
Spaargaren

Onderwerp

Vaststellen nieuwe nota verbonden partijen.

Raadsbesluit

De nota verbonden partijen 2023 vast te stellen alsmede het bijbehorende toetsingskader voor verbonden partijen.

Samenvatting

Deze nota verbonden partijen heeft als doel om de wettelijke kaders en de gemeentelijk uitgangspunten in kaart te brengen ten aanzien van samenwerken tussen gemeenten. Om dat beeld goed te schetsen gaan we eerst in op het onderwerp samenwerken, welke afwegingen gemaakt moeten worden op het moment dat het gaat over samenwerken en de wijze waarop gemeenten kunnen samenwerken. Omdat er nogal een verschil zit tussen samenwerken via een privaatrechtelijke rechtspersoon of via een samenwerking op basis van het publiekrecht worden die verschillen in beeld gebracht. Omdat het niet mogelijk is om elke verbonden partij op dezelfde manier te behandelen heeft de raad ervoor gekozen de verbonden partijen te prioriteren en afhankelijk van de prioriteit te kiezen voor een bepaalde benaderingswijze.

Bestuurlijk samenwerking is onder meer via de wet gemeenschappelijke regelingen ook aan landelijke kaders verbonden daarom brengen wij in beeld welke algemene kaders van toepassing zijn alsmede de specifieke kaders met betrekking tot de verschillende vormen van samenwerking. Als laatste worden de verschillende spelregels in beeld gebracht die Aalsmeer hanteert met betrekking tot de verschillende fasen van samenwerken.

Een belangrijk verschil ten opzichte van de huidige situatie is dat we niet langer volstaan met raadsbrieven maar dat de raad en college gebruik gaan maken van een toetsingskader. In dit toetsingskader is alle informatie opgenomen ten aanzien van begroting en jaarrekening die de raad nodig heeft om een besluit over deze stukken te nemen en een positieve dan wel negatieve zienswijze af te geven. Ook stelt dit de raad in de gelegenheid om het college bepaalde standpunten mee te geven ten behoeve van vergaderingen van het bestuur. Dit toetsingskader heeft zowel betrekking op beleidsmatige ontwikkelingen en realisatie van beleidsdoelstellingen alsmede op financiële ontwikkelingen bij de desbetreffende gemeenschappelijke regeling.

Naast de aanpassing van de nota zijn er ook nog een aantal zaken die niet in de nota worden besproken zoals de uitbreiding van instrumenten die de raad ter beschikking staan en de democratische legitimatie moeten vergroten. Zoals uitbreiding van het instrument zienswijze, het instrument regionale adviescommissie en de regionale onderzoekscommissie.

Ook worden een aantal wijzigingen benoemd die verwerkt moeten worden in de gemeenschappelijke regelingen zoals een bepaling rondom evaluatie en een uitgebreide bepaling rondom uittreding.

Doel

Doel van deze nieuwe nota verbonden partijen is de wijzigingen vanuit de Wet Gemeenschappelijke Regeling ook in de nota te verwerken alsmede de nieuwe Governance afspraken die binnen de raad zijn gemaakt. Dit stelt de raad beter in staat haar kaderstellende en controlerende rol op te pakken.

Prestatie

Vaststellen van de nota verbonden partijen en het toetsingkader.

Gebruik maken van toetsingskader bij behandeling van begroting en jaarstukken van verbonden partijen in de raad.

Voorgeschiedenis en context

De Rekenkamer Aalsmeer heeft in 2022 onderzoek gedaan naar samenwerkingsverbanden van gemeente Aalsmeer om inzicht te krijgen in hoeverre het college en de gemeenteraad grip hebben op de samenwerkingsverbanden waaraan de gemeente Aalsmeer deelneemt. De centrale onderzoeksvraag luidde: In hoeverre gebruikt Aalsmeer de mogelijkheden om de verbonden partijen te sturen en voldoet de informatie die de raad hierover krijgt om de kaderstellende en controlerende taken uit te voeren? Meer specifiek is daarbij aandacht besteed aan het sportbedrijf ESA BV.

In het rapport concludeert de Rekenkamer het volgende:

1. De nota verbonden partijen is niet meer actueel;
2. De informatie over verbonden partijen in de begroting en jaarrekening voldoet niet volledig aan de wet;
3. De informatie over verbonden partijen voor de raad is niet eenvoudig te doorgronden;
4. Door een vrij passieve houding van de gemeenteraad neemt de afstand van de raad tot verbonden partijen toe;
5. De raad geeft belangrijke partijen weinig aandacht en werkt niet met buurgemeenten samen;

Deze nota geeft invulling aan de aanbevelingen zoals deze zijn gedaan door de rekenkamer. Daarnaast geeft deze nota ook invulling aan de wijze waarop de raad beter in stelling wordt gebracht om haar controlerende en kaderstellende rol kan invullen.

Naast het rapport van de rekenkamer is in 2022 Ook de Wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd. Ook deze wijzigingen hebben tot doel de raad beter in staat te stellen haar rollen in te vullen. Als gevolg hiervan heeft de raad ook een aantal nieuwe bevoegdheden gekregen. Dit betreft:

- De raad heeft de bevoegdheid gekregen een zienswijze af te geven bij het treffen/wijzigen van een college- en/of burgemeestersregeling. Dit staat los van het naar voren brengen van de wensen en bedenkingen.
 - De raad mocht al een zienswijze afgeven ten aanzien van de ontwerpbegroting. Nu dient het bestuur van de gemeenschappelijk regeling ook een reactie te geven aan de gemeenteraad waarin zij haar oordeel geeft over de zienswijze ingaat op de zienswijze van de raad bij de besluitvorming en aan te geven waarom zij hier wel of niet wat mee heeft gedaan. Deze reactie dient bij de raden binnen te zijn voordat het algemeen bestuur de begroting vaststelt.
 - De raad heeft nu ook de bevoegdheid om een zienswijze af te geven op andere besluiten dan de ontwerpbegroting. Hierbij kun u onder meer denken aan bijvoorbeeld ook de jaarrekening, strategische plannen en meerjarenplannen of grote beleidsmatige wijzigingen. Hierover moet een afweging gemaakt worden in de gemeenschappelijk regeling.
 - De raden hebben de bevoegdheid om bij een gemeenschappelijk openbaar lichaam het bestuur te verzoeken een regionale raadsadviescommissie in het leven te roepen. Dit vereist een positief besluit van alle deelnemende gemeenteraden. Deze adviescommissie heeft als doel gemeenteraden met elkaar te laten overleggen over bijvoorbeeld gezamenlijke zienswijzen. Ook kan deze commissie een voorbereidende rol hebben in de beleidscyclus.
-

- De raad heeft de bevoegdheid tot instellen van een regionale onderzoekscommissie deze regionale onderzoekscommissie kan onderzoek doen naar het door het samenwerkingsverband gevoerde bestuur. Inclusief het handelen van het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur de voorzitter etc. Voorwaarde is wel dat alle bij de gemeenschappelijke regeling betrokken raden hiertoe unaniem beslissen.
- De positie van de rekenkamer is versterkt waardoor zij nu ook onderzoek kunnen doen naar de rechtmatigheid, de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het samenwerkingsverband gevoerde bestuur. Waar dit voorheen vrijwillig kon is dit nu wettelijk bepaald.

Naast dat de gemeenteraad nu een aantal zaken in handen heeft gekregen waardoor de democratische legitimatie verder wordt versterkt zijn er ook aantal technische wijzigingen die in de gemeenschappelijke regeling moeten worden doorgevoerd:

- In de gemeenschappelijke regeling moeten afspraken worden vastgelegd rondom de evaluatie van de gemeenschappelijke regeling.
- In de gemeenschappelijke regeling moet verplicht een uitgebreide uittredingsregeling worden opgenomen. Dit geldt voor alle gemeenschappelijke regelingen inclusief de tijdelijke.
- In de gemeenschappelijke regeling moet een afweging gemaakt worden over welke zaken nog meer voor een zienswijze in aanmerking komen.

Al deze zaken moeten uiterlijk 1 juli 2024 in de gemeenschappelijke regeling zijn verwerkt.

Overwegingen die hebben geleid tot het voorgestelde besluit

Grip op gemeenschappelijke regelingen is een veelvoorkomend item binnen gemeenteraden en blijkt in de praktijk altijd lastiger dan gedacht. Om dat te faciliteren heeft de Wetgever de WGR aangepakt waarin de raad in een aantal gevallen specifiek een rol krijgt. Daarnaast heeft ook de rekenkamer een aantal aanbevelingen gedaan. Tot slot was de nota met een leeftijd van 6 jaar aan herziening toe waarbij bovenstaande punten zijn meegenomen. Deze nota geeft meer inhoud aan het onderwerp samenwerken en welk traject en welke besluitvorming vooraf gaat aan het besluit tot samenwerking. Ook geeft deze nota zicht op de verschillen tussen samenwerking via het publiek recht en samenwerking met privaat recht en welke gevolgen dat heeft ook voor de raad. De wet gemeenschappelijke regelingen alsmede de wijzigingen die hierin zijn doorgevoerd om de raad beter in positie te krijgen en de democratische legitimatie te versterken zijn immers alleen van toepassing op samenwerking via het publiek recht. Tot slot geeft deze nieuwe nota de organisatie betere kaders mee op welke wijze zij aan de raad moeten adviseren en de raad krijgt betere informatie om haar kaderstellende en controleren rol op te pakken.

Keuzemogelijkheden/alternatieven

Nu is deze nota gericht op zuivere verbonden partijen waar de gemeente een financieel en een bestuurlijk belang heeft. De mogelijkheid bestaat ook om bijvoorbeeld organisaties waar de gemeente een groot maatschappelijk belang heeft en een financieel belang hierbij op te nemen. Om deze nieuwe werkwijze tot bloei te laten komen hier gefaseerd naar te kijken waarbij nu alleen de zuivere verbonden partijen onder deze kaders vallen maar als na evaluatie blijkt dat dit goed werkt ook de mogelijkheid is om dit verder uit te breiden. In de nota is voor nu niet gekozen om hier aanvullende partijen in op te nemen maar hierbij kunt u bijvoorbeeld denken aan belangrijke inkooprelaties zoals grote jeugdzorginstellingen maar ook bijvoorbeeld Eigen Haard waar de gemeente zowel een financieel belang heeft en sprake is van een maatschappelijk belang.

Participatie

Niet van toepassing.

Kantekeningen en risico's

Niet van toepassing.

Financiën

Geen financiële gevolgen

Vervolgstappen

Uitvoering en procesplanning

Vastelling raad december 2023

Eerste cyclus 2024 toepassing van nieuwe kaders.

Evaluatie

Voorgesteld wordt om na twee volledig doorlopen cycli (2024 en 2025) in 2026 deze nieuwe werkwijze te evalueren.

Duurzaamheidsaspecten

Zijn nu nog geen onderdeel van het toetsingskader maar kunnen optioneel worden opgenomen als de raad dat wenst. Het is niet de verwachting dat alle verbonden partijen daar op korte termijn al aan kunnen voldoen om dergelijke data op te leveren.

Bijlagen

Nota verbonden partijen Aalsmeer 2023

De secretaris,

drs. Sj. Vellenga

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.
